



ELŐFIZETÉSI ÁRA :  
EGÉSZ ÉVRE . 16.— K | FÉL ÉVRE  
NEGYED ÉVRE 4.— K

8.— K

FŐSZERKESZTŐ :  
DR. BISCHITZ BÉLA  
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL :  
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.  
TELEFON 108—00.  
HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

## Házalap.

A budapesti osztály január havi ülésének részletesebb ismertetése lapunk más helyén található.

Örvendetes az, hogy ez az osztály, amely az egyesületben vezérszerepre van hivatva, egy idő óta hivatásának magaslatán áll.

Az ezelőtt kihalt osztályülések megelevenedtek.

Már eddig is nivósabbnál-nivósabb előadások kerültek sorra, s reményünk van hinni, hogy az osztály szakmunkálkodásának ez még csak a kezdete.

Nagy jelentőségűnek kell fölfognunk *Altnéder Ferenc* fölolvasását, amely új világot vetett fém-bányászatunk nagy anyagi és technikai problémáira. Ebből az előadásból megtudtuk, hogy az ércelőkészítés legújabb módszereinek alkalmazása mellett fém-bányászatunkat szinylődő anyagi helyzetéből ki lehet, de ki is kell ragadni.

De mi most nem ezzel akarunk foglalkozni.

Az ülés vége felé föllállott *dr. Hajdu Lajos* és indítványt tett, hogy az osztály szorgalmazza az anyaegyesületnél a székházalap gyűjtését, amely mozgalom egy idő óta teljesen elcsendesedett.

*Dr. Hajdu Lajos* után szólásra emelkedett *Biró Vilmos* és az indítvány pártolása mellett a *Ligeti és Biró* cég részéről kétszáz koronát ajánlott föl az egyesület székházalapjának javára.

A váratlanul jött nemesszívü adomány mondhatnánk, egészen frappírozta a jelenlevőket.

*Biró Vilmos* adománya kétségtelenül példadással szolgálhat s bizonyára kiinduló pontja lesz a házalap növelését célzó mozgalom újraéledésének.

A *Ligeti és Biró* cég példáját, szeretjük hinni, követni fogják mindazok a cégek, akik összekötetésben állanak az egyesülettel, valamint bányász- és kohóiparunkkal.

Mi, akik szintén ilyen módon vagyunk érdekeltek, örömmel látjuk a dolognak ilyen fejlődését. Reméljük, hogy *dr. Hajdu* indítványa és *Biró Vilmos* adománya új erőt fog adni a székházalap gyűjtésére irányuló, de utóbbi időben nagyon is ellanyhult mozgalomnak. Épen ezért nem lesz időszerűtlen az egyesületi ház létesítésének eszméjével foglalkoznunk.

Két kérdést teszünk föl: szükséges-e az egyesületnek a székház? Moglehet-e azt a rendelkezésre álló anyagi források igénybevételével építeni?

A januári osztályülés szemmeláthatólag mutatta, hogy az egyesület mai helyisége mennyire

szűk. Még egy fölolvasás megtartására is alkalmatlan.

Országos gyűlést benne tartani pedig egyáltalán lehetetlen.

A mai helyiség olyan van, de nincs lokalitás. Nagyobb összejövetelek számára nem használható.

Messze esik a város szivétől. Ez a távolság is elriasztja az embereket, hogy az egyesületet fölkeressék. Klubéletre pedig ez a helyiség semmi képen sem alkalmas.

Az egyesületnek szüksége van egy méltó székházra, amely megtestesítje legyen az országban szerteszórt tagok összetartozásának. Amely méltóképp reprezentálhassa azt a nagyfontosságú egyéni és közérdeket, amely az egyesület főállásához fűződik.

Az egyesület meglanyhult és szánsalmasan vajudó életének többek között egyik oka a székház hiánya. Bármennyire meg is élénkül majd az egyesület élete, az mégsem lesz életerős, amíg nem lesz egy megfelelő, tulajdon hajléka, amely nemesstílusú homlokával hirdesse, mint élő valódságot, ennek az egyesületnek a létezését.

Kell lenni egy háznak, ahova össze tudjanak jönni, mint baráti körbe az egyesület központban lakó tagjai.

Szükség van egy alkalmas helyre, ahova szívesen tér majd be a vidékről felvetődött tagtárs.

A mai helyiségbe ugyan mi vonzaná ugy a fővárosi, mint a vidéki tagokat?

Még csak megfelelő könyvtár és szaklapgyűjtemény sem áll rendelkezésére a véletlenül oda-tévedt látogatóknak.

Kell emelni egy székházat, amely alkalmas legyen az egyesületi és baráti találkozásra s amely falai között újra tudja éleszteni a régi, kiveszőfélben levő, hagyományos bányász összetartást.

Ennek a helynek kell lennie annak a szellemi gócpontnak, ahonnan majd termékenyítő útjára indul a magyar bányászati és kohászati tudomány.

Innen kell kisugározni annak az irányító tevékenységnek, amelynek hiányát annyira érezzük bányász- és kohóiparunk terén.

Ide kell tömöríteni minden ma érvényesülőni nem tudó szellemi és anyagi erőt, amely hivatva van közgazdaságunk ez ágában új életet teremteni.

Ide kell terelni a szellemi erők szabad mérőzését, amelynek hiánya miatt ma az arra nem hivatottság tehetetlenkedik nem egy magán és állami pozícióban.

Emelni kell egy székházat, amelynek homlo-

káról majd lesugárzik a bányászati és kohászati szak érvényesülésére, megbecsülésére és társadalmi tekintélyére!

Nem mondjuk, hogy ez bérházban el nem érhető, de fél annyi erővel és rövidebb idő alatt kivihető mindez az egyesület saját székházában. A kereskedő szolidaritását és megbízhatóságát emelni szokta a közönség szemében a saját ház; az egyesület saját székháza ugyancsak azt fogja dokumentálni a nagyközönség előtt, hogy az egyesület természetes összhangban van a bányászat és kohászat életével és hogy törekvésének a gyakorlati életbe nyulnia le a gyökerei.

Az egyesület fiatalabb éveiben senki sem gondolt hajlék építésére.

Őszintén szólva, amíg az egyesület vidéken volt, örültek neki, hogy élt. Amikor az egyesület a fővárosba tette át székhelyét, mindjárt akkor kellett volna megindulni a házépítési mozgalomnak. Azóta már szép összeget lehetett volna gyűjteni erre a célra.

Az egész székház építésre irányuló törekvés alig egy pár éves.

Pontosan nem tudjuk, de az egész székház-alap ma még alig tehet ki ezer koronát.

Kérdés, meg lehet-e szerezni a székház építésére szükséges pénzt?

Az egyesülethez méltó székház építésére legalább is néhány százezer korona készpénz szükséges.

Elismerjük, hogy ezt a nálunk aránytalanul nagy összeget előteremteni nem könnyű feladat, azonban az igénybevehető anyagi források mellett az egyáltalán nem lehetetlen.

Ma, amikor a gyűjtés tulajdonképpen még meg sem indult, nem lehet arról komolyan beszélni, hogy megfelelő alap gyűjtése milyen nehézséggel fog járni és hogy mennyi időt vesz majd igénybe.

Nekünk nem hivatásunk, hogy az egyesületnek tanácsokat adjunk, mégis nem lesz fölösleges itt röviden rámutatni az anyagi forrásokra, amelyekből s a módokra, amelyekkel a szükséges alap megteremthető.

Ez alaphoz egy tekintélyes összeggel hozzájárulnia a kincstárnak, mert ő egyik legnagyobb bányavállalkozónk. A kincstár nem is olyan régen, tetemes anyagi áldozatokat hozott, hogy egy és más dolog kedve szerint történjék az egyesületben. Nem tehető föl, hogy az egyesület eme nagy és ideális céljától megvonná anyagi támogatását.

Természetesen nem szabad mindent a kincstártól várni, jó magyar szokás szerint.

Az is bizonyos, hogy meg kell tudni választani az alkalmat is, amelyben a kincstár hajlandó megfelelő áldozatot hozni.

Aztán itt vannak a magános bányá- és kohóvállalatok, amelyeknek érdekeit a közérdekkel kapcsolatosan az egyesület előmozdítja; amelyeknek nemcsak erkölcsi kötelességük, hanem egyenesen fontos érdekük is egy tekintélyes, életképes egyesület.

Mi úgy tudjuk, hogy ezek a magánvállalatok nem is zárkóznak el az anyagi erejüknél megfelelő adománytól, csak meg kell találni a módot és alkalmas embereket a cél keresztülvitelére.

A harmadik igénybevehető forrás azoknak a cégeknek áldozatkészsége, amelyek bányá- és kohóiparunk szállításaiból élnek. Teljesen igazságos dolog, hogy ezek a cégek is adjanak anyagi erejükhöz képest az egyesület házalapjára.

Biro Vilmos adományával ékesen bebizonyította, hogy ezek a cégek is tudni fogják az egyesülettel szemben köteleességüket.

Hanem hát meg kell mozdulni!

Egy, ha nem is tulságosan sok, de mégis tetemes összegre lehet számítani a tagok magánadományából és társadalmi gyűjtéséből.

Az egyesület házalapjához mindenkinek el kell hozni a maga nélkülözhető filléreit!

Minden forrást, minden munkát igénybe kell venni a cél érdekében.

Nevetséges kicsinyhitőség az, hogy az egyesület, amelynek közel másfélezer tagja van, és az egész országot behálózza az osztályok útján, ne lenne képes magának méltó székházat építeni!

Emlékeztetbe kell itt idéznünk a selmebányai ifjúság főiskolai otthonát, amely végre is csak meglett.

Az ifjúság milyen küzdelem árán tudta azt megteremteni! Csak az egyesület nem tudná azt megcsinálni?

Természetes, hogy egy méltó otthont rövid időn belül nem lehet megteremteni. De semmi nehézség sincsen abban, hogy a szükséges összeg, mondjuk öt éven belül együtt ne legyen.

Az adományokat lehessen részletekben is befizetni, így az adakozóknak is könnyebben eshetik az áldozat.

Vállalatok is jobban beilleszthetnek így mérlegükbe egy tekintélyesebb összeget, mint egyszerre.

Aztán ha már egy számottevő összeg gyűlt egybe a házalapra, akkor reális számítással meg lehet építeni a székházat úgy, hogy az jövedelmező legyen és a költségek egy részét aztán ebből a jövedelemből lehetne törleszteni.

Ma még arról nem lehet beszélni, hogy a székház-alapot nehéz vagy könnyű előteremteni, mert az egyesület eddig az alap előteremtésére komoly kísérletet egyáltalán nem tett.

Nagyon dicsérendő tehát, hogy vannak tagok, akik ezt a dolgot nem engedik elposványosodni.

De ha, mondjuk, eddig a gyűjtés nem is vezetett volna eredményre, annak okát egyedül abban a tényben kellene keresnünk, hogy az egyesület ugyszólván, alig fejtett ki valamelyes tevékenységet. Vagy, amint igen helyesen fejezték ki, egyebet nem csinált, mint önadminisztrált.

Természetes, hogy egy szundikáló egyesületnek senki sem fogja tányéron hordani az adományokat. Most azonban, hogy az osztályok nyomása következtében az egyesület új életre látszik éb-

<b>Luftfilter</b>	baut als	<b>G. A. Schütz</b>
	besondere	Maschinenfabrik
	Spezialität	Abt.: Luftfilterbau
<b>Wurzen, Sa.</b>		

redni, minden remény meg van arra, hogy a házalap gyűjtése is kívánt sikerrel fog járni.

Szerény nézetünk az, hogy már a bekövetkező elnökválasztásnál is tekintettel kellene lenni a házalapra.

Olyan egyénre kellene esnie a választásnak, aki ambícióját látná az egyesület házának fölépítésében!

Ezt a dolgot óriási módon vinné előre.

Aztán magában az egyesületben alakítani kell egy házalap-bizottságot olyan egyénekből, akik ennek az ügynek szívvel-lélekkel nekifeküsznek és meg van bennük a tapintat a hozzájárulások megszerzésére.

Szakítani kell azzal a szokással, hogy olyan, bár diszes állásban lévő egyéneket választanak be mindenüve, akik még arra sem tartják érdemesnek az egyesületet, hogy az üléseken megjelenjenek.

Többet ér egy kis ember buzgalma, mint a tekintélyesebb egyén semmittevése!

Helyet kell adni a fiatalságnak, amelyben van innováció és tettvágy!

Kellő szervezéssel mindenki le kell, hogy tegye adományát a székház alapjára. És annak föl is kell épülnie.

Nekünk nincsen más érdekünk, mint az egyesület fölvirágoztatása. Ebből a célból lapunk hátsábjára bárkinek nyitva áll.

Mi magunk sem szellemi erőt, sem anyagi áldozatot nem fogunk kimélni, hogy a székház ügyét legjobb tehetségünk szerint szolgáljuk.

Senkinek nem fekszik jobban a szívében az egyesület föllendítése, mint nekünk!

Senki nem vár az egyesülettől kevesebb előnyt, mint mi magunk!

## HAZAI HIREK.

**Kinevezések a Salgótarjáninál.** A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága legutóbbi ülésén a társulat több érdemes tisztviselőjét léptette elő. Így igazgatók lettek Deszberg Antal és Eisler Béla, igazgatóhelyettesek Fischer Sándor és Gergely Hugó cégvezetők, Fillenz Zsigmond, Rózsa Béla és Müller Albert főtisztviselők pedig cégvezetőkké nevezettek ki.

**Grillusz Emil üdvözlése.** Grillusz Emil m. kir. főbányatanácsost, selmecbányai bányai igazgatót, abból az alkalmából, hogy őfelsége miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel tüntette ki, mult hó 26-án lelkes üdvözlésben részesítette a bányai igazgatóság tisztikara. A hivatalok főnökeinek az élén Kachelmann Farkas m. kir. főbányatanácsos, kohóügyi előadó üdvözölte a bányai igazgatót, aki szíves szavakban köszönte meg az üdvözlést s további támogatásra kérte a kiváló s hivatásának magaslatán álló tisztikart.

**Kellner Aurél kitüntetése.** Megirtuk már, hogy Kellner Aurél, selmecbányai művezető, nyugdíjaztatása alkalmával a koronás ezüst érdemkeresztet kapta. Az érdemrendet, mult hó 25-én, a bányai igazgatóság, a bányai igazgatósági számvevőség, valamint a selmecbányai és a hodrusbányai bányászattisztek nagyrészen jelenlétében Arkosi Béla m. kir. bányatanácsos, bányahivatali főnök adta át a kitüntetett művezetőnek. Arkosi beszédében méltányolta a nyugalomba vonult művezető érdemeit és közszolgálati tevékenységét.

A budapesti osztály ülése 1914 január 29-én rendkívül látogatott volt, úgy hogy a terem szűknek bizonyult. Alapító tagokul fölvétettek: a Magyar Ált. Kősz. Rt., a Szab. Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság, a Magyar Acélárú-gyár és a Phobig cég. Rendes tagokul:

Schnelzer János, Dr. Varga Lajos, Golodai Kornél, Földi Miklós és Porcs Oszkár. Az osztályból kilépett Bordás Lajos. Az ülés elhatározta, hogy ezután az anyaegyesület választmányában magát esetről-esetre kiküldött két taggal képviselteti. Altnéder Ferenc értékes előadásában az ércelőkészítés terén újabban meghonosított eljárásokat és azoknak a hazai viszonyokra való alkalmazhatóságát ismertette általános érdeklődés között. Altnéder Ferenc előadásában vázolta, hogy a szegény arany és ezüst ércet földolgozásában valóságos forradalmat jelentett a cyanid lúgzás. Ezzel az eljárással nálunk is kísérleteztek régebben, azonban csak Altnéder legújabb kísérletei vezettek eredményre. E kísérletekkel megállapították a módot és eljárást, amellyel a hazi arany és ezüst ércet haszonnal földolgozhatók. A kísérletek eredményeként egy cyanid lúgzómu fog épülni a nagybányai kerületben. A réz és cink ércet földolgozásánál a különböző usztató eljárások fontosak. Különös jelentősége van ez eljárások meghonosításának a réztartalmu sideritok feldolgozásánál. A hazai cink ércet feldolgozására az usztató eljárások egymagában nem alkalmazhatók, nem vezethetnek kedvező eredményre, mivel e módszerekkel az ércet tartalmazó azok vastartalmával együtt nyerik ki. Ez okból a hazai cink ércetből kevés kivétellel csak 20—30% cinket lehet kihozni. Ilyen terménynek ez idő szerint nincsen piaca. E terményeket értékesíteni csak úgy lehetne, ha azok cink- és vastartalmát egymástól eltávolítanák. Erre az usztató eljárás jelenlegi fejlettsége mellett nem alkalmas. E kérdést megoldani csak úgy lehetne, ha ezeket a terményeket elektromosan szeparáló eljárás segítségével dolgoznák föl. Erre vonatkozólag évekkal ezelőtt a felsőbányai bányahival javaslatot tett egy szeparáló mű felállítására, amely 74.000 koronába került volna és az amortizáció nem számításával évi jövedelme mintegy 33.000 koronát tenne ki. Ennek a műnek felállítása azonban ez idő szerint csak jámbor kívánság. Ezután Zsigmond Árpád elnök szólalt föl, helyeslően, hogy Altnéder tagtárs olyan irányban munkálkodik, amely alkalmas a kincstári fémbányászat deficitjének csökkentésére. Rámutatott, hogy ez a deficit az utolsó 10 év alatt 17 millió koronát tett ki. Andrea János indítványozta, az osztály írjon át az egyesületnek, hogy tegyen lépéseket illetékes helyen, hogy az üzemi embereknek adassék mód az Altnédertől ismertett eljárásoknak a hazai bányászati viszonyokhoz való alkalmazhatóságát kísérletek útján megállapítani. A most alkalmazott ércelőkészítési módszerek ugyanis 30 esztendővel ezelőtt voltak modernnek. Az indítványt egyhangulag elfogadták. Dr. Hajdu Lajos örvendetes tényként

kéri megállapíttatni, hogy az anyaegyesület tanácskozási terme az osztályülés megtartására is kicsiny, amint ezt most is tapasztaljuk. Hivatkozik arra, hogy már az 1911. évben tartott egyik osztályülésen javaslatot tett az anyaegyesület méltóságának megfelelő székház emelésére, illetve székházalap gyűjtésre. Az igazgatóság, az ő tudomása szerint, ebben az ügyben még megfelelő lépést nem tett. Kéri ennél fogva, hogy az anyaegyesület vezetősége kerestessék meg ez irányban intenzív propaganda kifejtésére úgy magánosok, mint a vállalatoknál. *Litschner Lajos* megjegyezte, hogy az igazgatóságnak már is tettek ajánlatot egy megfelelőbb helyiségre, de ennek évi bére 13.000 korona volna. *Dr. Haldu Lajos* félreértés kikerülése végett hangsúlyozza, hogy nem a helyiség elhagyása előtte a fődo'og, mert az, ha kényelmetlenül is, de használható, hanem az, hogy valahára kezdetét vegye egy, az országos egyesülethez méltó székház alapjainak hivatalos gyűjtése. *Biró Vilmos* tagtárs helyeslőként *Dr. Hajdu* indítványát, a *Ligeti és Biró* cég részéről 200 koronát följánlott a házalap javára. Az osztályülés *Dr. Hajdu* indítványát elfogadván, a *Biró Vilmos* nemes, példadással szolgálható adományát köszönettel fogadja. Az ülés bezárása után a tagok társasvácsorára gyűltek össze, amelyen mindvégig a régi bányász összejövetelre emlékeztető lelkes hangulat uralkodott.

**Az erdélyi szénvidék vasuti összeköttetése az Alfölddel.** Nagyszabású vasuti vonalépítése foglalkoztatja a hunyadmegyei vezető köröket és egy nagy vasuti vállalatot. Azt tervezik, hogy *Miskolc*, mint a magyar búzának egyik kiváló emporiuma, közvetlen összeköttetést kapjon *Petrozsény*-nel. A vonal *Miskolc*-ról indulna ki és *Debrecen*-en, *Nagyvárad*-on, *Nagyhalmágyon*, *Brádon*, *Déván* és *Piskin* át haladna *Petrozsény*-be. A nagy magyar Alföld így kapcsolódna bele a dúsgazdag szénvidékbe, ami elképzelhetetlen gazdasági, kulturális és szociális hasznot vonna maga után. A terv megvalósítása komolyabb akadályokba nem ütközik, mivel új vonal csak *Vaskoh*, *Brád* és *Déva* között volna építendő. A közbeeső vidék erdőben és ásványban igen gazdag. Ez ügyben nemrég az alispánnál *Déván* tárgyalás folyt, amelyen jelen voltak az alispánon kívül *Koncz Domokos* polgármester, *Székely Mózes* erdőfelügyelő és *Dénes Károly* tanfelügyelő és a vasutépítő vállalat kiküldötte.

**A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság** közzétette az 1913. évi mérlegét és nyereség- és veszteségszámláját. A társaság az előző évi áthozattal együtt 5,290.736.63 korona tiszta nyereséget ért el; 1913-ra is 38 K (19 százalék) osztalékot fizet, az új számlára 1,110.736 koronát visz át.

A mérleg- és nyereség-veszteség-számla adatai következők: Vagyon Beszerzések, építkezések és beruházások 12,553.042.84 korona. Ingatlanok leltára és anyagok; 32,187.417.38 korona. Pénztár és értékpapírok: Pénztárkészlet Budapesten 124,573.90 korona. Pénztárkészlet Salgótarjában és Petrozsényben 166.244.25 korona. Betétek pénzintézeteknél 3,569.879.75 korona. Értékpapírok (Magyar koronajáradék, záloglevelek, részvények, részvényjegyek) 10,666.959.25 korona. Tárca-váltók 9165.37 korona. Letétek értékpapírokban 535.169.91 korona. Összesen 15.071.992.43 korona. Adósok 4,709.753.43 korona. A hivatalnokok nyugdíjalapjának értékpapírai és ingatlanai 2,805.772.05

korona. Főösszeg 67,327.978.13 korona. — Teher: Részvénytőke 22,000.000 korona. Tartalékok: Leirási tartalékszám 13,611.114.94 korona. Tartalékalapszám: 19,304.633.75 korona. Tartalék értékpapíraink árkülönbségeért 285.425.66 korona. Tartalék kétes követelésekért 178.000 korona. Külön tartalék tervezett új befektetésekre stb. 419.780.52 korona. Összesen 33,798.954.87 korona. Hitelezők: Különböző hitelezők 1,840.314.06 korona. A 64 darab Felső-Zsilvölgyi Kőszénbánya Társulati részjegy hátralévő vételára 82.500 korona. Hátralévő munkabérek 1913. december hóról 443.291.95 korona. Hátralévő osztalékok és részvénytőke visszafizetések 3648 korona. Az igazgatóság és a hivatalnokok jutaléka 522.873.90 korona. Letétek értékpapírokban 535.169.91 korona. Összesen 3,427.797.82 korona. A hivatalnokok nyugdíjalapja 2,810.488.81 kor. Nyereség- és veszteség-számla Tiszta jövedelem az 1912-iki maradvánnyal együtt 5,290.736.63 korona. Főösszeg 67,327.978.13 korona.

Nyereség- és veszteség-számla 1913-ra. Tartozik Adóért 525.848.38 korona. Leírás 1,200.000 korona. A tartalékalap növeléséért 400.000 korona. Hozzájárulás a nyugdíjalaphoz 50.000 korona. Társasági járulékok 150.000 korona. Hozzájárulás a dr. *Chorin Ferenc* munkásgyermekeket segítő alaphoz 20.000 korona. Jutalékért az igazgatóság és a hivatalnokok részére 522.873.90 korona. Tiszta jövedelem az 1912-iki maradvánnyal együtt 5,290.736.63 korona. Főösszeg 8,159.458 korona 91 fillér. Követel: Maradvány 1912-ről 984.871 korona 53 fillér. Értékpapíraink és takarékpénztári betétek kamata 535.789.41 korona. Földbirtokunk jövedelme 135.960.61 korona. Bányáink jövedelme 6,502.837.36 korona. Összesen 7,174.587.38 korona. Főösszeg 8,159.458.91 korona.

**Tűz a marosújvári bányaacsműhelyben.** A kincstár tulajdonát képező marosújvári bányaacsműhelyben a múlt hó 23-án tűz támadt s mire észrevették, már lángban állott az épületben felhalmozott faanyag. Az acsműhely teljesen leégett, a vízvezetéki műhelyt megmentették.



**Uj petroleumforrás Nyíramegyében.** Szakolcáról jelentik, hogy a szenicei járásban fekvő Morvaór község határában az egeblihez hasonló tartalmú földgáz és petroleumforrásra akadtak.

**A Magyar Vas- és Fémiparosok Országos Szövetsége** a múlt héten tartotta meg közgyűlését *Hirman* Ferenc elnöklésével. Az évi jelentést Dóczy Sámuel dr. titkár előterjesztése alapján elfogadták és a fölmentést megadták. Azután kimondotta a közgyűlés, hogy a szövetség annak érdekében, hogy munkásságát intenzívebb mértékben és szélesebb körök felölve fejthesse ki, az Országos Iparegyesület szakosztályaihoz csatlakozik. A tisztújítás során társelnök Pirkner Károly, alelnök Kissling Alfréd és Ghimesy Béla lett. A választmányban új tagokul a következőket választották meg: Arányi Adolf, Neumann Frigyes, Kollmann Armand, Török Sámuel, Jancsurák Gusztáv, Lörcinc Géza, Galambos Jenő, Parkas József dr. és Streihammer Antal. A napirend letárgyalása után Kulesár Sándor csillárgyáros a gyári lopások ellen való védekezésről tartott előadást, amelynek alapján a közgyűlés kimondotta, hogy a Gy. Ö. Sz. nek, a Vasművek Egyesületének s a Budapesti Iparkamarának figyelmét felhívja az ilyen lopások ellen társadalmi uton védekező és kitűnően bevált németországi szervezetekre.

**A budapesti vas- és acélhengermű r.-t.,** amely közel egy millió koronás passzívával fizetéképtelen lett, további két havi moratóriumot kapott hitelezőitől, miután alapos remény van rá, hogy egy tőkeerős érdekeltség a gyárat megveszi és üzembe helyezi.

**Az Eckardt Vilmos és Hotop Ernő budapesti magyar műszaki tervező és építő rt.** február hó 19-én, Budapesten tartja VII. rendes évi közgyűlését a következő tárgysorozattal: Üzleti jelentés az 1913. évről. Nyereség- és veszteségszámla, valamint az üzleti mérleg előterjesztése. A tiszta nyereség felosztásának megállapítása. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvényének megadása. Új felügyelő-bizottság megválasztása és javadalmazásának megállapítása. Az igazgatóság esetleges és a részvényesek alapszabályszerű időben beterjesztett indítványainak tárgyalása. Veszteség- és nyereségszámla: Tartozik: 1. Lakbér-számla 1520— K. 2. Adószámla 3600— K. 3. Költség-számla 5482-17 K. 4. Fizetések számlája 22.440— K. 5. Hirdetési költség-számla 3753-50 K. 6. Utazási számla 641-80 K. 7. Tervezési számla 4895-72 K. 8. Kamat-számla 455-96 K. 9. Nyereségszámla 620-73 K. Összesen 43.409-88 K. Követel: 1. Építkezési számla 38.532-20 K. 2. Jutalékszám 613— K. 3. Áruszámla 802-70 K. 4. Előre vezetett nyereség 1912-ből 3461-98 K. Összesen 43.409-88 K.

**A Magyar Gépgyár R.-T. B and és Lhuillier** pozsonyi cég, amelynek másfél évvel ezelőtt alapított gyára most készült el, Budapesten központi irodát létesített. Az új központi iroda, amelynek élén *Parkas Béla* okl. gépész-

mérnök áll igazgatói minőségben, a Visegrádi-utca 3. számú házban van.

**Az Egyesült Gipszgyárak R.-T.** tordai telepét átépíti s jelentékenyen nagyobb teljesítményre rendezi be. Szükségessé vált ezáltal a Torda melletti Szind községben fekvő gipszkőbányájának egy nagy teljesítményű siklóval való felszerelése.

A pálya közigazgatási bejárását január hó 13-án tartották meg. A kereskedelmiügyi minisztérium részéről résztvettek dr. *Török* miniszteri titkár, mint a bizottság vezetője és *Mokry*, főmérnök. A vasut és hajózási főfelügyelőség részéről *Finály* Lajos főfelügyelő. A vármegye részéről *Irdélyi* Elemér főszolgabíró és *Retezár* királyi főmérnök. Az építő cég részéről *Vértés* mérnök. A bizottság az építési engedélyt a Hüsken, Gonda és Vértés budapesti cég tervei alapján a helyszínen megadta.

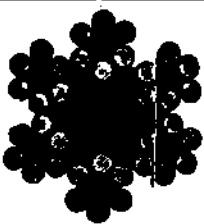
**Változás a Nay és Róna cégben.** A Nay és Róna gép-, szállítóeszköz és szivattyúgyári cég egyik társ tulajdonosa, *Wirth* Emil, barátságos megállapodás alapján kivált a cégből és helyébe *Biny* Emil lépett be cég társul.

**Molnárok és gépészek zsebnaptára 1914. évre.** A *Jutassy* Ödön, a Molnárok Lapjának szerkesztője által összeállított zsebnaptár értékes egybefoglalása azoknak a gyakorlati és elméleti tudnivalóknak amelyekre mind azoknak, akik a malomiparban foglalkoznak, vagy azzal valami vonatkozásban vannak, szükségük van. A naptár évenként teljesen új anyagot hoz, úgy, hogy néhány év alatt hazai elsőrangú írók dolgozzák fel, hazai adatokra, illetve szükségletekre támaszkodva azt, amire ebben a tekintetben a gyakorlatnak szüksége van. Az 1914-iki évfolyam különösen gazdag. *Fialla-Döri* Ottó „Malomipari levelezés és mintatár”, „Nemzetközi gabona- és lisztforgalom” című cikkeiben foglal össze gazdag gyakorlati anyagot, *Rózsa* Vilmos budapesti igazgató „Számítás és mérés iparosok és kereskedők részére” címen írja az ebben a tekintetben szükséges tudnivalókat. Dr. *Varsányi* Emil műegyetemi magántanár a malomgépek nagyságának, munkaképességének megállapítására vonatkozó adatokat és számokat foglalja egybe. Dr. *Budai* Kálmán kir. vegyész „A siker minőségét és mennyiségét befolyásoló tényezőkről”, dr. *Szilágyi* Gyula műegyetemi tanár a kenőolajokról, *Somló* Jenő a munkásbiztosítás terén 1913-ban megtörtént újításokról, *Tettamanti* Jenő a gőzgépvezérművekről, *Ordódy* János a motorok szerkezeti hibáiról és azok felismeréséről, ifj. *Gaul* Károly a fának

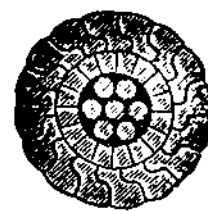
# FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. TELEFON: 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.



Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézvezetékek, szerelvények stb.



gépi feldolgozásáról, Weltzl Károly a villamos gépek és készülékek karbantartásáról, Zsakula Vioszlav a galvanizálás és galvanizáló berendezésekről ír értékes anyagot tartalmazó tanulmányt. A gazdag tartalmu szakkönyv ára 2 korona 50 fillér.

**Kalender für Tiefbohr-Ingenieure, Techniker, Unternehmer und Bohrmeister.** A petroleum-szakemberek, bányá- és építészmérnökök, geológusok stb. kézikönyve. 1914. évfolyam. Kiváló szakemberek közreműködése mellett szörkeszti *Vrsinus* Oskár mérnök, 360 ábrával és Németország 84×67 cm. nagyságu közlekedési térképével. Kiadja a frankfurti „Vulkan” vállalat, ára 8.5 K; a mélyfuró egyesület tagjai részére 7 K. (Külföldi rendelésnél a portó többlet 60 fillér).

A mélyfuró-mérnökök diszes kötésű naptára a mostani jubiláris kiadásával a 10. évfolyamba lépett. A mélyfuró-iparnak a bányászat fejlődésére gyakorolt hatása az utolsó tíz esztendőben mutatkozott leginkább. Az egyre fokozódó mélyfurási tövékenységgel együtt járt a mélyfuró-technikának folytonos fejlődése és tökéletesedése. Már e munkában és fejlődésben gazdag korszaknak az elején szükség volt egy összefoglaló műre, amely röviden, áttekinthetően összefoglal minden adatot, amelyre a mélyfuró technikusnak szüksége lehet. Már az első mélyfuró naptár e követelményeknek megfelelően készült és a következő években a gyakorlat követelményeinek megfelelően tökéletesedett, úgy, hogy az évek során a mélyfuró technikában nélkülözhetetlen tanácsadóvá fejlődött. E könyv annyira ismert a szakkörökben, hogy külön ajánlása fölösleges.

## ✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

**A szénpiacról.** Dortmundi jelentések szerint a szénpiac helyzete változatlanul gyenge volt. A napi átlagos elszállítás kőszén, kokszt és brikettből vasúton (10 tonnás kocsikban) az 1912—1913 november—december havában a következő volt: 1912 november első felében 26.521, második felében 26.245, havi átlagban 26.383, 1913 november első felében 30.340, második felében 32.586, havi átlagban 31.392; 1912 december első felében 32.465, második felében 32.072, havi átlagban 32.358; 1913 december első felében 30.354. A Ruhr vidékéről a Rajna kikötőibe naponta szállított kőszén-, kokszt- és brikettmennyiségek átlag december havában (10 tonnás kocsikban) a következők voltak: 1912 december 1—7-ig 4.309, 8—15-ig 5.443, 16—22-ig 4.364 és 23—31-ig 4.216; 1913 december 1—7-ig 5.802, 8—15-ig 5.741 és 16—22-ig 3.653. Ezenkívül a Ruhr vidékéről a dortmundi kikötőbe naponta (december 1—22-ig) még 185 waggon érkezett.

A Ruhr vidéki szénpiac a lefolyt hónapban ismét gyöngült. A zsiros szén napi fogyasztása ugyanolyan volt, mint megelőző hónapban, ellenben a légszesz előállítására való szén fogyasztása nem volt oly nagy, mint november havában. Legnagyobb volt a hanyatlás a fűtőszénben; az elhelyezési nehézségek egyébként az összes e fajta szénminőségekben fokozódtak. Ezzel

szemben a koksztfogyasztás mennyiségileg nem változott. Időközönként nagyobb mennyiségű kohószénét vásároltak, a hónap vége felé azonban e többletbeszerzések ismét megszűntek. A brikett fogyasztásában az utóbbi hónapokban beállott hanyatlás december havában még nagyobb lett, ami a gyártásnak további korlátozását vonta maga után. Az elszállítá-ra került mennyiség — az elmúlt esztendőben — december havában volt a legkisebb.

A kénsavas ammónia piac helyzete továbbra is gyenge volt, mindazonáltal a külföldre szállított mennyiségek némileg emelkedtek, ami által a fogyasztás ugyanolyan nagy volt, mint a múlt év ugyanez időszakában. A benzol fogyasztás jó volt és az árak tartották magukat. A kőszénkátrány és kátránytermékek piaci helyzete változatlanul kedvező volt.

**Uj bányatörvény Tuniszban.** Ez év január 1-vel lépett életbe az új bányatörvény. E törvény szerint Tuniszban külföldiek is szerezhetnek bányajogot. Az összes bányák az állam tulajdonát képezik, a kőbányák a telektulajdonos birtokát. Tunisz tisztviselői ilyen jogot nem szerezhetnek; a közmunkák igazgatóságának tisztviselői pedig sem közvetlenül, sem közvetve nem vehetnek részt bányavállalatokban.

A kutatási jogot 500 frank lefizetése ellenében 3 évre engedélyezik, mely jog 200 frank lefizetése ellenében további 3 évre hosszabbítható meg. A bányászás jogát 500 frank lefizetése ellenében 5 évre engedélyezik, ez a jog azonban nem hosszabbítható meg. A tulajdonjog 1.000 frankért szerezhető meg.

Az ásványokat 5 csoportba osztják fel, melyek közül az ötödiket, a nitránokat és kősót, az állam magának tartotta fenn. A harmadik csoportra, a fémekre nézve, a jogok nyilvános árverése rendelhető el. A jogokat mindenkor az egész csoportra adják. A kőbányák fogalom meghatározása egészen negatív lett, ide ugyanis mindazok az anyagok tartoznak, amelyek nincsenek az öt csoportban megnevezve.

A rendelet lényege a bányatulajdonosra vonatkozó határozmányokban rejlik, amelyek egészen újak, míg a kutatást és bányászt már előbb szabályozták. Erről a tulajdonról bizonyos telekkönyvformát fognak vezetni.

Igen fontos az a határozmány, hogy ha a bányát 3 évig nem tartják üzemben és a tulajdonoshoz a munkák felvétele céljából intézett felhívás eredménytelen maradt, a bánya az állam tulajdonába száll vissza.

Átmeneti határozmányként a rendelet úgy intézkedik, hogy a régi jogok érvényben maradnak, a lejárt kutatási jogokat azonban újból kell kérni, vagyis ezekért 500 frankot kell lefizetni. Az elismert bányatulajdonost két éven belül kell telekkönyvileg bevezettetni.

# Szivattyukat és mérlegeket

gyárt mint különlegességet és legnagyobb rak-  
tárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

Árjegyzék ingyen  
és bérmentve

**Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130**

## **DEUTSCHER BERICHT.** **INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.**

**Erdgassyndikat.** Das zwecks Ausbeutung des Erdgases in Ungarns aus einheimischen und englischen Kapitalisten gebildete Syndikat hätte, wie bekannt, schon am 1. v. M. seinen endgültigen Beschluss wissen lassen sollen, was jedoch, den Erwartungen entgegen, nicht der Fall war.

Ministerialrat Johann Grün, der die Unterhandlungen mit dem Syndikate leitet, erwiderte auf eine an ihn in der Sache gerichtete Anfrage folgendermassen: In der Erdgasangelegenheit kommt in allererster Reihe das Verhalten des englischen Syndikates in Betracht. Mit gegenüber äusserten sich massgebende Mitglieder des englischen Syndikates dahin, dass sich dasselbe an der Erdgasausbeutung *nicht beteiligen wird*. Der Grund dieses Zurückziehens dürfte meiner Ansicht nach darin zu suchen sein, dass die einzelnen Mitglieder bezüglich der Details zu keinem Einvernehmen gelangen konnten.

Hinsichtlich des ungarischen Syndikates ist es noch nicht möglich ein Urteil zu fällen, da dasselbe erst um Verlängerung des Termins zur Einreichung des Offertes bis zum 1. III. ansuchte, was der Finanzminister bewilligte. Die Syndikatsmitglieder wollen bis dahin den Wortlaut dieses Offertes einer eingehenden Erörterung unterziehen. Es scheint mir auch, dass vom Tage der Eingabe bis zu dessen Beantwortung seitens des Finanzministers, weitere drei Monate vergehen müssten, so dass man erst in Juni in der Sache positive Mitteilungen haben können wird.

Den Fachbericht der amerikanischen Experten Clapp und Miller hat das Syndikat dem Finanzministerium bereits vorgelegt. Dem Vernehmen nach soll dieser Bericht vom Finanzministerium aus dem Grunde als mangelhaft bezeichnet worden sein, weil einzelne Punkte noch immer unklar geblieben sind. Auf die Frage des Ministeriums ob und unter welchem Umständen das Gas bis Budapest geleitet werden kann, entgegneten die obenerwähnten Experten, dass die Lösung dieser Frage derzeit mit Schwierigkeiten verbunden ist.

Bezüglich des momentanen Stadiums der Erdgas-

verwertung-Aktion, vermag ich nur so viel zu sagen, dass bis zur Stunde bereits 20 mehr oder minder wichtigere Konzessionen an Unternehmen abgegeben worden sind, unter welchen sich die Siebenbürger Erdgasleitung-A.-G., die Erdgas-A.-G. vom Komitato Kisküküllő, diverse Städte wie Medgyes, Bázna, Dicsőszentmárton, Torda, Marosujvár und zuletzt Privateute, die die Konzession in Regiekosten bekommen, befinden.

Wie bekannt hat der Staat zur Erforschung des Landesreichtums an Kali, Erdgas und Bitumen bereits 6 Millionen investiert; der Finanzminister hat sich nun vorgenommen diese Summe in einer Zeitperiode von 10 Jahren zu amortisieren. Auf dieser Basis betragen die Regiekosten des Gases 0.2½ Heller.

Noch vor dem Zustandekommen des Syndikates erhielt die Commercial-Bank ein bestimmtes Quantum von Erdgas zum Einheitspreise von 0.1 h.; die nachkommenden Unternehmen mussten natürlich einen besseren Preis anlegen.


**Die Bilanz der Salgótarjánner Steinkohlenbergbau-Gesellschaft.** Am 5. d. M. wurde der Rechnungsabschluss der Salgótarjánner Steinkohlenbergbau-Aktiengesellschaft veröffentlicht. Die Dividende wird der am 21. Februar in Budapest stattfindenden Generalversammlung, wie bereits mitgeteilt, wieder mit 38 K wie im Vorjahre in Vorschlag gebracht werden. Das Gewinn- und Verlustkonto zeigt folgende Ziffern

*Erträge* Gewinnvortrag vom Jahre 1912 984.872 (+ 109.100) K, Zinsen 535.789 (+ 26.673) K, Bruttoertrag der Bergwerke und des Grundbesitzes 6,638.798 (+ 260.757) K, zusammen 8,159.459 (+ 396.530) K.

*Lasten* Steuern 525.848 (+ 37.690) K, Abschrei-

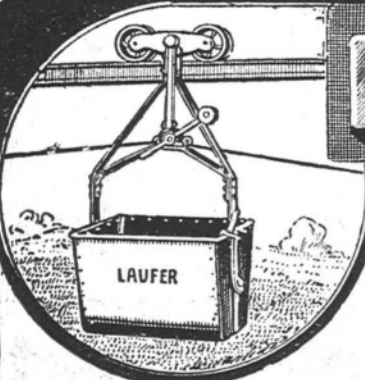
## Bányaiskolát jelesen végzett

10 évi üzemi gyakorlattal bíró, a szokásos országnyelveket beszélő egyén, ki a bányászat minden ágában jártas, bányafelméréseket önállóan végez, mindenfajta furó és réselő gépekkel dolgozik, az adminisztratív teendőkben jártas, megfelelő állást keres. — Szíves megkereséseket „Erélyes bányász” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.




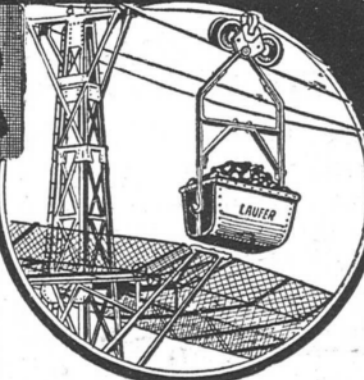
# LAUFER

## GEPGYAR



*Budapest VII.  
Palotai-út 15H.  
Telefon. 75-40.*





*Hőtélpályák.  
Kisvasutak.  
Bányakocsik.*

bungsreserve 1,200.000 (+ 100.000) K, Dotierung des Reservefonds 400.000 (+ 100.000) K, Beitrag zum Pensionsfonds 50.000 K (unverändert), Bruderladebeiträge 150.000 K (unverändert), Beitrag zum Arbeiterunterstützungsfonds 20.000 (+ 20.000) K, Tantiemen der Direktion und der Beamten 522.874 (+ 12.974) K, Reingewinn samt Vortrag vom Jahre 1912 5,290.736 (+ 125.866) Kronen, zusammen 8,159.459 (+ 396.530) K.

Die Bilanz per 31. Dezember 1913 weist im Vergleich mit dem Vorjahre folgende Veränderungen auf:

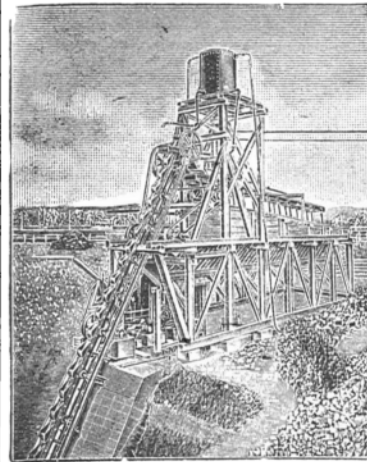
**Aktiven** Anschaffungs-, Bau- und Investitionskonto 12,553.043 (− 36.320) K, Immobilien, Inventar und Materialbestände 26,626.770 (+ 1,539.310) K, Grundbesitz 1,892.083 (+ 19.385) K, zur Abstockung angekaufte Wälder 701.479 (− 8519) K, Materialvorräte 2,412.464 (+ 46.504) K, Biktalienvorräte 507.231 (− 125.145) K, Kohlenvorräte 47.388 (− 12.200) K, Barschaft in der Zentralkasse und Budapest 124.574 (− 35.556) K, Barschaft den Werkkassen 166.244 (+ 64.656) K, Barcinlagen bei Geldinstituten 3,569.880 (− 670.225) K, Wertpapiere im Portefeuille 10,666.959 (+ 1,639.433) K, Rimessen im Portefeuille 9165 (− 1726) K, Kautioneffekten im Portefeuille 535.170 (− 49.167) K, Debitoren 4,709.753 (− 138.547) K, Beamtenpensionsfonds und Realitäten 2,805.772 (+ 180.242) K, zusammen 67,327.978 (+ 2 403 769) K.

**Passiven** Aktienkapital 22,000.000 K (unverändert), Abschreibungsreserve 13,611.115 (+ 1,200.000) K, Reservefonds 19,304.634 (+ 400.224) K, Reserve für Kursdifferenzen 285,425 K (unverändert), Reserve für zweifelhafte Forderungen 178.000 K (unverändert), Spezialreserve 419.780 K (unverändert), Kreditoren 1,840.314 (+ 658.825) K, rückständiger zinsfreier Kaufpreis der 64 Stück Ober Zsilthaler Kohलगewerkschaftskuxen 82.500 (− 82.500) K, Bergarbeiterlöhne per Dezember 1913 443.292 (− 69.034) K, unbehobene Dividenden 3648 (+ 524) K, Tantiemen der Direktoren und der Beamten 522.874 (+ 12.974) K,

Kautionen in Effekten 535.170 (− 49.167) K, Beamten pension-fonds 2.810.489 (+ 214.059) K, Reingewinn pro 1913 samt Vortrag 5,290.736 (+ 125.866) K, zusammen 67,327.978 (+ 2,403.769) K.

**Änderung in der Firma Nay und Róna.** Die bestbekannte Budapester Maschinen-, Transportgeräte- und Pumpenfabrikfirma Nay und Róna hat jüngstens in der Leitung einen Wechsel erfahren. Der eine Mitbeteiligte, Herr Emil Wirth ist im freundlichen Einvernehmen mit Herrn Alexander Róna aus dem Verbands der Firma getreten und an seiner Stelle trat als Mitbeteiligter der Fabrikant und langjährige Vertrauensmann der Firma Johann Biehn Herr Emil Bing, welcher seit dem 1. Januar seine Tätigkeit der Firma Nay und Róna widmet.

## Mindennemü szállítóeszközöket és szállítóberendezéseket



gyárt  
speciális kivitelben:

**Gebr.  
Commichau**

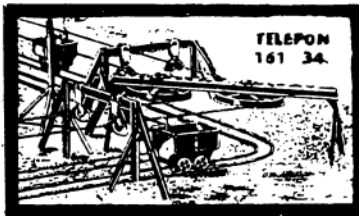
Inh.: A SPAHN.

Gépgyára:

**NESTOMITZ  
a. ELBE 53**

Katalógus, költségvetés díjtalanul. b. Aussig. (1018|II)

# MODERN SZÁLLÍTÓGÉPEK



**GUNST-ÉS  
SZÉKELY**

**SCHWEIGER-GYULA  
MÉRNOKI-IRODA  
BUDAPEST-V. BATHORY-U. 9. SZ.**

**VONTATÓMŰVEK-KÖTÉLPÁLYÁK  
BANYABERENDEZÉSEK**

## Spezialität:



**Gabel-Schaufel-Spaten-  
Rechen-Hammer-Stiele  
sowie alle Stielarten  
liefert billigt  
Holz-Industrie  
Ludwig Müller  
Neustadt a. Haardt  
(Rheinpfalz.)**

(1183|52)  
(1182|41)